Kohtulahendite kogumik

KOHTUJURISTI ETTEPANEK
NILS WAHL
esitatud 15. jaanuaril 2019[1]

Kohtuasi C-52/18

Christian Fülla
versus
Toolport GmbH

(eelotsusetaotlus, mille on esitanud Amtsgericht Norderstedt (Norderstedti esimese astme kohus, Saksamaa))

Eelotsusetaotlus – Tarbijakaitse – Direktiiv 1999/44/EÜ – Tarbekaupade müük – Tarbija õigused – Üleantud kauba lepingule mittevastavus – Hilisem kauba lepinguga vastavusse viimine – Müüja kohustused – Selle koha kindlaksmääramine, kus kaup tuleb parandamise või asendamise eesmärgil kättesaadavaks teha (tagantjärele täitmise koht) – Mõiste „märkimisväärne ebamugavus tarbijale“ tähendus – Mõiste „tasuta parandamine“ tähendus – Õigus nõuda lepingu tühistamist

1. Kas liidu õiguses on olemas norm, mis määrab kindlaks koha, kus tarbija peab kauba, mille ta on ostnud ja omandanud kauglepingu alusel ning mis, nagu hiljem on selgunud, sellele lepingule ei vasta, müüjale kättesaadavaks tegema, et selle kauba saaks lepinguga vastavusse viia?

2. Digitaalkaubanduse ajastul on see küsimus järjest suurema tähtsusega, eriti kui kõne all on rasked või suuremõõtmelised tarbekaubad. Käesolevas asjas, milles taotleb eelotsust Amtsgericht Norderstedt (Norderstedti esimese astme kohus, Saksamaa), väidetakse, et kohale on toimetatud defektne 5 × 6 m suurune peotelk.

3. Küsimusele vastamiseks tuleb Euroopa Kohtul lahendada mitu küsimust, mida reguleerib direktiiv 1999/44/EÜ tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta[2] (edaspidi „direktiiv“).

I. Õiguslik raamistik

A. Liidu õigus

4. Direktiiviga ühtlustati teatavas ulatuses müüja kohustus viia tarbekaup lepinguga vastavusse.

5. Direktiivi põhjendustes on märgitud:

„(1) [EÜ] artikli 153 lõigetega 1 ja 3 nähakse ette, et ühendus peaks tarbijate kaitstuse kõrge taseme tagamisele kaasa aitama vastavalt asutamislepingu artiklile 95 võetavate meetmete abil;

1 Algkeel: inglise.

2 Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta direktiiv (EÜT 1999, L 171, lk 12; ELT eriväljaanne 15/04, lk 223).

(2) siseturg kujutab endast ilma sisepiirideta ala, kus on tagatud kauba, isikute, teenuste ja kapitali vaba liikumine; kauba vaba liikumine hõlmab peale äritegevusega seotud isikute tehingute ka üksikisikute tehinguid; see tähendab, et tarbijad, kelle elukoht on ühes liikmesriigis, peaksid saama vabalt osta kaupu teise liikmesriigi territooriumil ühiste miinimumeeskirjade alusel, mis käsitlevad tarbekaupade müüki ning põhinevad ausal konkurentsil;

[…]

(12) lepingule mittevastavuse korral võib müüja alati pakkuda tarbijale vastastikusel kokkuleppel olemasolevaid parandusmeetmeid; ettepaneku vastuvõtmise või tagasilükkamise üle otsustab tarbija;

[…]

(19) liikmesriikidele tuleks anda luba sätestada ajavahemik, mille jooksul tarbija peab igast lepingule mittevastavusest müüjale teatama; liikmesriigid võivad tagada tarbijakaitse kõrgema taseme sellist kohustust kehtestamata; tarbijatel kogu ühenduses peaks olema aega teatada müüjale lepingule mittevastavusest igal juhul vähemalt kaks kuud“.

6. Direktiivi artikli 2 lõikes 2 on sätestatud:

„Tarbekaup loetakse lepingule vastavaks, kui:

a) kaup vastab müüja esitatud kirjeldusele ning sellel on samad omadused nagu kaubal, mis müüja on esitanud tarbijale näidise või mudelina;

b) kaup sobib kasutamiseks mis tahes konkreetsel eesmärgil, mille tarbija tegi müüjale teatavaks lepingu sõlmimisel ning mille müüja on heaks kiitnud;

c) kaup sobib kasutamiseks eesmärkidel, milleks sama liiki kaupa harilikult kasutatakse;

d) kaubal on sama liiki kauba tavapärased omadused ja toimivus, mida tarbija võib põhjendatult eeldada, arvestades kauba laadi ning üldsusele tehtud avaldusi kauba liigitunnuste kohta, mis müüja, tootja või tootja esindaja on eelkõige reklaamis või etiketil kauba kohta esitanud.“

7. Direktiivi artikkel 3 käsitleb tarbija õigusi seoses tarbekauba müügilepingute ja nendega seotud garantiidega. Selles on sätestatud:

„1. Müüja vastutab tarbija ees kõigi lepingule mittevastavuste eest, mis esinevad kauba üleandmise ajal.

2. Lepingule mittevastavuse korral on tarbijal lõike 3 kohaselt õigus lasta kaup tasuta muuta lepingule vastavaks kas parandamise või ümbervahetamise teel või lasta lõigete 5 ja 6 kohaselt alandada kõnealuse kauba hinda või tühistada leping.

3. Tarbija võib müüjalt nõuda eelkõige kauba parandamist või asendamist, mõlemal juhul tasuta, välja arvatud juhul, kui see on võimatu või põhjendamatu.

Parandusmeede loetakse põhjendamatuks juhul, kui sellega seoses tekivad müüjale kulud, mis on võrreldes alternatiivse parandusmeetmega põhjendamatud, kusjuures võetakse arvesse:

– väärtus, mis kaubal oleks juhul, kui lepingule mittevastavust ei esineks,

– lepingule mittevastavuse olulisus ja

– võimalus kasutada alternatiivset parandusmeedet ilma märkimisväärsete ebamugavusteta tarbijale.

Parandamine või asendamine peab toimuma mõistliku aja jooksul ning ilma märkimisväärsete ebamugavusteta tarbijale, kusjuures võetakse arvesse kauba laad ja eesmärk, milleks tarbija kaupa vajas.

4. Lõigetes 2 ja 3 esitatud mõiste „tasuta“ viitab kauba lepinguga vastavusse viimisel tekkivatele kuludele, eelkõige posti-, tööjõu- ja materjalikuludele.

5. Tarbija võib nõuda hinna asjakohast alandamist või lepingu tühistamist, kui:

– tarbijal ei ole õigust lasta kaupa parandada ega asendada või

– müüja ei ole kohaldanud parandusmeedet mõistliku aja jooksul või

– müüja ei ole kohaldanud parandusmeedet tarbijale märkimisväärseid ebamugavusi põhjustamata.

6. Tarbijal ei ole õigust lepingut tühistada juhul, kui lepingule mittevastavus on väike.“

8. Peale selle on artikli 8 lõikes 2 sätestatud: „Liikmesriigid võivad käesoleva direktiivi reguleerimisalas vastu võtta või säilitada asutamislepingule vastavad rangemad sätted, et tagada tarbijate kaitstuse kõrgem tase.“

B. Saksamaa õigus

9. Direktiiv võeti Saksamaa õigusesse üle tsiviilseadustikku (Bürgerliches Gesetzbuch; edaspidi „BGB“) tehtud muudatustega.

10. BGB §-s 439 on seoses tagantjärele täitmisega sätestatud:

„(1) Ostja võib tagantjärele täitmise korral nõuda enda valikul kas asja puuduste kõrvaldamist või puudusteta asja üleandmist.

(2) Müüja tasub tagantjärele täitmisega seotud kulud, kaasa arvatud transpordi, veo-, tööjõu- ja materjalikulud.

(3) […] müüja [võib] ostja poolt valitud viisil tagantjärele täitmisest keelduda vaid siis, kui sellega kaasnevad vältimatult ebaproportsionaalselt suured kulud. Eelkõige tuleb arvesse võtta eseme väärtust juhul, kui lepingule mittevastavust ei esineks, lepingule mittevastavuse olulisust ja võimalust kasutada alternatiivset parandusmeedet ilma märkimisväärsete ebamugavusteta ostjale. Ostja on sellisel juhul õigustatud nõudma üksnes muul viisil tagantjärele täitmist; müüjale jääb ka sel juhul õigus keelduda, kui täidetud on käesoleva lõike esimeses lauses sätestatud tingimus.

(4) Müüja, kes täidab lepingu tagantjärele, andes üle puudusteta eseme, võib nõuda ostjalt puudustega eseme tagastamist vastavalt §-dele 346–348.“

11. Seoses lepingu täitmise kohaga on BGB §-s 269 sätestatud:

„(1) Kui soorituskohta ei ole määratud ja see ei tulene ka asjaoludest, iseäranis võlasuhte olemusest, peab sooritus toimuma kohas, kus oli võlasuhte tekkimise ajal võlgniku asukoht.

(2) Kui kohustus on tekkinud võlgniku majandustegevuses, asendab juhul, kui võlgniku äriline tegevuskoht asub muus kohas, asukohta tegevuskoht.

(3) Ainuüksi asjaolust, et võlgnik võttis üle saatekulud, ei saa tuletada, et koht, kuhu saatmine peab toimuma, peab olema soorituskoht.“

II. Faktilised asjaolud, menetlus ja eelotsuse küsimused

12. Põhikohtuasja hageja ostis 2015. aastal kostjalt telefoni teel 5 × 6 m suuruse telgi (mida on kirjeldatud kui „peotelki“). Telk toimetati hageja elukohta. Seejärel väitis hageja, et telgil esineb puudusi. Kostja lükkas kõik väited puuduste kohta põhjendamatuse tõttu tagasi.

13. Hageja nõudis tagantjärele täitmist, st puuduste parandamist või telgi asendamist teisega. Ent hageja ei saatnud vaidlusalust kaupa kostjale ega isegi teinud sellekohast ettepanekut.

14. Sel ajal polnud pooled niisuguse tagantjärele täitmise koha üle omavahel arutanud. Ka pooltevaheline leping seda küsimust ei käsitle.

15. Põhikohtuasja menetluses väitis kostja esimest korda, et tagantjärele täitmise koht on tema tegevuskoht.

16. Eelotsusetaotluse esitanud kohtu sõnul on tagantjärele täitmise koha kindlakstegemine tingimata vajalik, et tuvastada, kas hageja andis kostjale võimaluse puudused kõrvaldada või direktiivi artikli 3 lõike 5 tähenduses mõistliku aja, et ta saaks nõuda lepingu tühistamist.

17. Kuna Amtsgericht Norderstedtil (Norderstedti esimese astme kohus) tekkis kahtlusi, kuidas on õige asjakohaseid liidu õigusnorme tõlgendada, otsustas ta menetluse peatada ja taotleda Euroopa Kohtult eelotsust järgmistes küsimustes:

„1. Kas [direktiivi] artikli 3 lõike 3 kolmandat lõiku tuleb tõlgendada nii, et kaugmüügi teel ostetud kauba parandamise või asendamise võimaldamiseks peab tarbija pakkuma asjaomast kaupa ettevõtjale alati ainult kauba asukohas?

2. Kui vastus on eitav:

   Kas [direktiivi] artikli 3 lõike 3 kolmandat lõiku tuleb tõlgendada nii, et kaugmüügi teel ostetud kauba parandamise või asendamise võimaldamiseks peab tarbija pakkuma asjaomast kaupa ettevõtjale alati ainult ettevõtja tegevuskohas?

3. Kui vastus on eitav:

   Millised kriteeriumid selle koha tuvastamiseks, kus tarbija peab pakkuma ettevõtjale kaugmüügi teel ostetud kaupa selle kauba parandamise või asendamise võimaldamiseks, tulenevad [direktiivi] artikli 3 lõike 3 kolmandast lõigust?

4. Kui kohaks, kus tarbija peab ettevõtjale pakkuma kaugmüügi teel ostetud kaupa selle kauba ülevaatamiseks ja parandamise/asendamise võimaldamiseks, on – alati või konkreetsel juhul – ettevõtja tegevuskoht:

   Kas [direktiivi] artikli 3 lõike 3 esimese lõiguga koosmõjus artikli 3 lõikega 4 on kooskõlas, et tarbija peab kauba saatmise ja/või tagasisaatmise kulud ette ära maksma või tuleneb „tasuta parandamise“ kohustusest müüja kohustus teha kulude eest ettemakse?

5. Kui kohaks, kus tarbija peab ettevõtjale pakkuma kaugmüügi teel ostetud kaupa selle kauba ülevaatamiseks ja parandamise/asendamise võimaldamiseks, on – alati või konkreetsel juhul – ettevõtja tegevuskoht ja tarbija kohustus veokulud ette ära maksta on kooskõlas [direktiivi] artikli 3 lõike 3 esimese lõiguga koosmõjus artikli 3 lõikega 4:

   Kas [direktiivi] artikli 3 lõike 3 kolmandat lõiku koosmõjus artikli 3 lõike 5 teise taandega tuleb tõlgendada nii, et lepingu tühistamise õigust ei ole tarbijal, kes on ettevõtjale puudusest üksnes teatanud, kuid ei ole teinud ettepanekut toimetada kaup ettevõtja tegevuskohta?

6. Kui kohaks, kus tarbija peab ettevõtjale pakkuma kaugmüügi teel ostetud kaupa selle kauba ülevaatamiseks ja parandamise/asendamise võimaldamiseks, on – alati või konkreetsel juhul – ettevõtja tegevuskoht, kuid tarbija kohustus veokulud ette ära maksta ei ole [direktiivi] artikli 3 lõike 3 esimese lõiguga koosmõjus artikli 3 lõikega 4 kooskõlas:

   Kas [direktiivi] artikli 3 lõike 3 kolmandat lõiku koosmõjus artikli 3 lõike 5 teise taandega tuleb tõlgendada nii, et lepingu tühistamise õigust ei ole tarbijal, kes on ettevõtjale puudusest üksnes teatanud, kuid ei ole teinud ettepanekut toimetada kaup ettevõtja tegevuskohta?“

18. Käesolevas menetluses on oma kirjalikud seisukohad esitanud Saksamaa valitsus ja Prantsuse valitsus ning Euroopa Komisjon. Kodukorra artikli 76 lõike 2 kohaselt otsustas Euroopa Kohus kohtuistungit mitte korraldada.

III. Õiguslik analüüs

19. Eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib oma taotluses sisuliselt teada, kuidas määrata kindlaks koht, kus tuleb tarbekauba puudused parandamise või asendamise teel heastada, ning selle tagajärjed tarbija õigusele leping tühistada.

20. Enne aga, kui asun eelotsuse küsimuste sisu juurde, tuleb käsitleda Saksamaa valitsuse argumenti, et eelotsusetaotluse esitanud kohtu taotlus on vastuvõetamatu.

A. Vastuvõetavus

21. Saksamaa valitsus väidab, et käesoleva eelotsusetaotluse vastuvõetavus on „vähemalt kaheldav“. Tema väitel on juhtumi faktilisi asjaolusid kirjeldatud ja liikmesriigi õiguse asjakohaseid sätteid esitletud algeliselt. Vastates eelotsuse küsimustele nende esitamiskujul, peaks Euroopa Kohus lähtuma mitmest hüpoteesist ja eeldusest.

22. Kuigi Saksamaa valitsus on nõus, et Euroopa Kohtu praktikast tuleneb eeldus, mis räägib eelotsusetaotluse vastuvõetavuse kasuks, on ta teinud ettepaneku eelotsuse küsimused vähemalt ümber sõnastada.

23. Tuleb meeles pidada, et ELTL artikli 267 alusel algatatud menetlustes, mis põhinevad siseriiklike kohtute ja Euroopa Kohtu ülesannete selgel eristamisel, on üksnes asja menetleval ja selle lahendamise eest vastutaval siseriiklikul kohtul kohtuasja eripära arvesse võttes õigus hinnata eelotsuse vajalikkust asjas otsuse langetamiseks ning Euroopa Kohtule esitatavate küsimuste asjakohasust. Järelikult, kui esitatud küsimused puudutavad liidu õiguse tõlgendamist, on Euroopa Kohus põhimõtteliselt kohustatud eelotsuse tegema. [3]

3 Vt 16. juuni 2011. aasta kohtuotsus Gebr. Weber ja Putz, C-65/09 ja C-87/09, EU:C:2011:396, punkt 35 ja seal viidatud kohtupraktika.

24. Siseriikliku kohtu esitatud küsimusele saab vastuse andmata jätta vaid siis, kui on ilmne, et taotletud liidu õiguse tõlgendamine ei ole mingil viisil seotud põhikohtuasja faktiliste asjaolude või esemega, või ka juhul, kui probleem on oletuslik või kui Euroopa Kohtule ei ole teada eelotsuse küsimusele tarviliku vastuse andmiseks vajalikud faktilised ja õiguslikud asjaolud. [4]

25. Arvan, et need tingimused ei ole käesolevas asjas täidetud.

26. Eelotsusetaotluse esitanud kohus on kirjeldanud põhikohtuasja faktilisi asjaolusid ning asjakohaseid liikmesriigi õiguse sätteid lühidalt, kuid piisava selgusega, et Euroopa Kohtule oleksid teada kõik olulised faktilised ja õiguslikud asjaolud, mida tal on vaja kohtuotsuse tegemiseks.

27. Eelotsusetaotlusest selgub, et eelotsusetaotluse esitanud kohus soovib direktiivi tõlgendust, et teha kindlaks kõnealuse kauba puuduste heastamise soorituskoht ja seega tuvastada, kas põhikohtuasja hageja võib lepingu tühistada või mitte.

28. Seda arvestades tuleb lugeda eelotsuse küsimused vastuvõetavaks ja analüüsida nende sisu.

B. Sisu

29. Kui eelotsusetaotlust ei tunnistata vastuvõetamatuks, palub Saksamaa valitsus teise võimalusena Amtsgericht Norderstedti (Norderstedti esimese astme kohus) eelotsuse küsimused ümber sõnastada. Selles suhtes on ta teinud ettepaneku tõlgendada eelotsuse küsimusi nii, et nendes küsitakse, kas asjasse puutuvad Saksamaa õiguse sätted on direktiivi õige tõlgendusega vastuolus.

30. Minu arvates ei ole vaja eelotsuse küsimusi ümber sõnastada. Eelotsuse küsimused esitanud liikmesriigi kohus näib olevat kõige paremal positsioonil, et määrata kindlaks tema menetluses oleva asja lahendamiseks vajalike küsimuste sisu.

31. Olen siiski arvamusel, et mõnda Amtsgericht Norderstedti (Norderstedti esimese astme kohus) küsimust on kõige parem kaaluda koos.

32. Eelotsuse küsimustest tuleneb kolm eraldi probleemi, mis puudutavad direktiivi artikli 3 tõlgendamist. Oma esimeses, teises ja kolmandas küsimuses palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt kindlaks määrata, kus tuleb tarbekaubad kättesaadavaks teha, et need lepinguga vastavusse viia (tagantjärele täitmise koht). Seejärel käsitleb neljas eelotsuse küsimus seda, kas „tasuta“ parandamise nõudest tulenevalt peab müüja tegema ettemakse, et katta saatmiskulud, mis võivad tarbijale tekkida kauba müüjale kättesaadavaks tegemisel. Lõpuks puudutavad viies ja kuues eelotsuse küsimus olukordi, kus tarbijal võib olla mittevastava kauba korral õigus leping tühistada.

33. Käsitlen neid kolme probleemi järjest pärast seda, kui olen teinud mõned sissejuhatavad märkused direktiivi ja selle artikli 3 konteksti ja eesmärgi kohta.

1. Sissejuhatavad märkused

34. Direktiiv on osa liidu seadusandja jõupingutustest, et tagada tarbijatele kogu Euroopa Liidus ühetaolisel minimaaltasemel kaitse kaubamüügilepingute puuduliku täitmise eest. Selle kaitse eesmärk on soodustada ja hõlbustada tarbijate jaoks piiriüleseid ostutehinguid. [5]

4 Vt 16. juuni 2011. aasta kohtuotsus Gebr. Weber ja Putz, C-65/09 ja C-87/09, EU:C:2011:396, punkt 36 ja seal viidatud kohtupraktika.

5 Vt direktiivi põhjendus 2, aga ka Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepanek: direktiiv tarbekaupade müügi ja sellega seotud garantiide kohta (KOM(95) 520 (lõplik)), lk 1 jj.

35. Siiski ei ole kõrgetasemeline tarbijakaitse direktiivi ainus eesmärk. Direktiivi eesmärk on ka hoida teatavat tasakaalu eri poolte kohustuste vahel. Ühest küljest on direktiiviga kindlaks määratud müüjate kohustused juhul, kui tarbekaubad ei vasta lepingule. Teisest küljest on direktiivis sätestatud kohustused, mida tarbijad peavad täitma, et oma õigusi mitte kaotada. [6]

36. Selles mõttes on direktiivi üleüldine eesmärk mitte lisada pooltevahelisse lepingusse kohustusi, vaid hõlbustada kokkulepitud kohustuste täitmise tagamist. Ainult juhuks, kui müüja täidab lepingut puudulikult, on kehtestatud lisakohustusi, mis võivad mõnel juhul ületada lepingus ette nähtud kohustusi. [7]

37. On siiski oluline, et direktiivi eesmärk ei ole asetada tarbijaid soodsamasse olukorda kui see, millele neil oleks õigus müügilepingu alusel, vaid selle eesmärk on pelgalt taastada olukord, mis oleks esinenud siis, kui müüja oleks kohe algul üle andnud lepingule vastava kauba. Selles aspektis on oluline tähele panna, et direktiiv annab minimaalsel tasemel kaitse. Liikmesriigid võivad vastu võtta rangemaid sätteid, kuid ei tohi riivata Euroopa Liidu seadusandja kehtestatud tagatisi. [8]

38. Lõpuks tuleb rõhutada ka seda, et direktiiv reguleerib ainult neid aspekte, mis on otseselt seotud tarbijate kaitsega, kuid nad ostavad kaupu, mis ei vasta lepingule. Pooltevahelise lepingu tekkimist, lepingu puudusi, lepingu tagajärgi ega muid puuduliku lepingutäitmise vorme nimetatud õigusakt ei käsitle ja neid küsimusi reguleerib üksnes riigisisene õigus. [9]

39. Direktiivi artiklis 3 on konkreetselt sätestatud tarbija õigused juhul, kui talle on müüdud tarbekaupa, mis selle üleandmise ajal lepingule ei vasta. Selles sättes kajastuvad direktiivi üldised juhtpõhimõtted.

40. Nii on artikli 3 lõikes 1 sätestatud, et müüja vastutab tarbija ees kõigi lepingule mittevastavuste eest, mis esinevad kauba üleandmise ajal. Kui üle antud kaup lepingule ei vasta, ei ole müüja müügilepingust tulenevaid kohustusi nõuetekohaselt täitnud ja peab seega kandma lepingu puuduliku täitmise tagajärjed. [10]

41. Artikli 3 lõike 2 kohaselt on tarbijal selles olukorras õigus kauba tasuta parandamisele või ümbervahetamisele, hinna asjakohasele alandamisele või lepingu tühistamisele selle kauba suhtes. Artikli 3 lõikest 5 selgub, et direktiivi kohaselt on prioriteetne müügilepingust tulenevate kohustuste säilitamine. Tarbija peab andma müüjale võimaluse kõnealune tarbekaup parandada või ümber vahetada. Vaid siis, kui müüja seda ei tee, on tarbijal õigus hinna alandamisele või lepingu tühistamisele. [11]

42. Artikli 3 lõikes 3 on sätestatud teatavad tingimused seoses kauba parandamise või ümbervahetamise teel lepingule vastavaks muutmisega. Kaup tuleb viia lepinguga vastavusse tarbija jaoks tasuta, mõistliku aja jooksul ja ilma märkimisväärsete ebamugavusteta tarbijale. Nagu Euroopa Kohus on varem märkinud, väljendavad need kolm nõuet liidu seadusandja ilmset tahet tagada tarbijatele tõhus kaitse. [12]

6 Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepanek: direktiiv tarbekaupade müügi ja sellega seotud garantiide kohta, lk 7.

7 Vt selle kohta 16. juuni 2011. aasta kohtuotsus Gebr. Weber ja Putz, C-65/09 ja C-87/09, EU:C:2011:396, punktid 57–60.

8 Vt direktiivi artikli 8 lõige 2, aga ka 16. juuni 2011. aasta kohtuotsus Gebr. Weber ja Putz, C-65/09 ja C-87/09, EU:C:2011:396, punkt 60 ja seal viidatud kohtupraktika.

9 Vt direktiivi artikli 8 lõige 1 ning Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepanek: direktiiv tarbekaupade müügi ja sellega seotud garantiide kohta, lk 6.

10 Vt selle kohta 17. aprilli 2008. aasta kohtuotsus Quelle, C-404/06, EU:C:2008:231, punkt 41.

11 Vt selle kohta 16. juuni 2011. aasta kohtuotsus Gebr. Weber ja Putz, C-65/09 ja C-87/09, EU:C:2011:396, punkt 72.

12 Vt 16. juuni 2011. aasta kohtuotsus Gebr. Weber ja Putz, C-65/09 ja C-87/09, EU:C:2011:396, punkt 52 ja seal viidatud kohtupraktika.

43. Samal ajal on direktiivis arvesse võetud ka müüja huve. Esiteks on direktiivis ette nähtud kaheaastane tähtaeg nõuete esitamiseks.[13] Teiseks võib müüja kauba parandamisest või asendamisest keelduda, kui selle lepinguga vastavusse viimine on võimatu või põhjendamatu.[14]

44. Nagu Euroopa Kohus oma otsuses Gebr. Weber ja Putz märkis, üritatakse artikliga 3 sellega saavutada õiglast tasakaalu tarbija ja müüja huvide vahel, tagades tarbijale kui lepingu nõrgemale poolele täieliku ja tõhusa kaitse juhuks, kui müüja ei täida oma lepingulisi kohustusi nõuetekohaselt, võimaldades samas arvesse võtta müüja väljendatud majanduslikke kaalutlusi.[15]

45. Direktiivi nagu ka teiste liidu tarbijaõiguse aktide eesmärk on taastada tasakaal tarbija ja müüja vahelises suhtes ning seega kujutavad need endast pooltevahelise lepinguvabaduse põhimõtte väljendust. Direktiivi eesmärk siiski ei ole asetada tarbija eriliselt soodsale positsioonile.[16]

46. Käesolevas eelotsusetaotluses esitatud küsimuste käsitlemisel tuleb seda direktiivi loogikat arvesse võtta.

2. Kus tuleb tarbekaubad kättesaadavaks teha, et need saaks lepinguga vastavusse viia (tagantjärele täitmise koht)?

47. Esimeses, teises ja kolmandas küsimuses palub eelotsusetaotluse esitanud kohus sisuliselt kindlaks teha, millises kohas tuleb tarbekaup lepinguga vastavusse viia (tagantjärele täitmise koht). Vastusest oleneb, kas piisab sellest, kui tarbija teeb kõnealuse kauba kättesaadavaks selle asukohas (milleks on harilikult tema elukoht), või peab tarbija tegema kauba kättesaadavaks müüja tegevuskohas.

48. Seisukohti esitanud menetlusosalised on väljendanud selles küsimuses, mis on käesolevas eelotsusetaotluses kesksel kohal, lahknevaid seisukohti.

49. Samal ajal kui nii Prantsuse valitsus kui ka komisjon rõhutavad direktiiviga taotletavat kõrgetasemelist tarbijakaitset, märgib Prantsuse valitsus, et direktiivi artiklis 3 sätestatud vastavusse viimise nõuded saab täita vaid siis, kui tarbijal on vaja teha kaubad kättesaadavaks kõigest nende asukohas. Komisjon aga pooldab nüansirikkamat seisukohta, et tarbija võib olla kohustatud tegema kauba kättesaadavaks müüja tegevuskohas, kui see ei ole tarbija jaoks märkimisväärselt ebamugav.

50. Saksa valitsus märgib, et nõue, et kaup tuleb viia lepinguga vastavusse tarbija jaoks tasuta, ei ole piisav märk sellest, et kaup tuleb alati teha kättesaadavaks selle asukohas. Peale selle märgib ta, et nõue „ilma märkimisväärsete ebamugavusteta tarbijale“ tähendab seda, et tarbijale võib tekkida ebamugavusi, mis *ei ole märkimisväärsed*. Kuna selleks, et teha kaup kättesaadavaks müüja tegevuskohas, võib olla vaja erineval määral aega ja vaeva, peaks see igal korral, kui on vaja kaup lepinguga vastavusse viimiseks kättesaadavaks teha, olenema juhtumi asjaoludest.

51. Artiklis 3 ei ole sõnaselgelt kindlaks määratud, kus lepingule mittevastav kaup tuleb parandamiseks või asendamiseks kättesaadavaks teha, ning niipalju kui mina tean, ei ole seda küsimust seni käsitlenud ka Euroopa Kohus.

52. Kuigi artiklis 3 ei ole sõnaselgelt sätestatud, *kus* tuleb puudustega tarbekaup lepinguga vastavusse viimise eesmärgil kättesaadavaks teha, on selles siiski ette nähtud teatavad sellekohased nõuded. Nagu eespool märgitud, peab tarbekauba parandamine või asendamine olema tarbija jaoks tasuta, see peab toimuma mõistliku aja jooksul ja ilma märkimisväärsete ebamugavusteta tarbijale.

13 Vt direktiivi artikli 5 lõige 1.

14 Vt direktiivi artikli 3 lõike 3 teine lõik.

15 16. juuni 2011. aasta kohtuotsus Gebr. Weber ja Putz, C-65/09 ja C-87/09, EU:C:2011:396, punkt 75.

16 Vt võrdluseks minu ettepanek kohtuasjas Kásler ja Káslerné Rábai, C-26/13, EU:C:2014:85, punktid 27–29 ja 105.

a) Nõue, et kaup tuleb viia lepinguga vastavusse tasuta

53. Nõuet, et kaup tuleb viia lepinguga vastavusse tasuta, on täpsustatud artikli 3 lõikes 4, kus on ette nähtud, et mõiste „tasuta“ viitab „kauba lepinguga vastavusse viimisel tekkivatele kuludele, eelkõige posti-, tööjõu- ja materjalikuludele“.

54. Euroopa Kohus märkis oma otsuses Gebr. Weber ja Putz, et Euroopa Liidu seadusandja kavatsuse kohaselt on kauba „tasuta“ lepinguga vastavusse viimine müüja poolt kõnesoleva direktiiviga tagatud tarbijakaitse oluline osa. Selle nõude eesmärk on kaitsta tarbijaid võimalike rahaliste kohustuste eest, mis võiksid takistada tarbijat sellise kaitse puudumise korral oma õigusi realiseerimast. [17]

55. Artikli 3 lõikes 3 on aga samuti sätestatud, et müüja võib kauba tasuta parandamisest või asendamisest keelduda, kui see on võimatu või põhjendamatu. Parandusmeedet peetakse põhjendamatuks, kui see tekitab müüjale ebamõistlikke kulutusi. [18]

56. Selles mõttes on direktiivis arvesse võetud mitte ainult tarbijakaitset, vaid ka müüja majanduslikke kaalutlusi. Kui müüja peaks kandma lepingule mittevastava kauba parandamisel või asendamisel põhjendamatuid kulutusi, viiks see lõpuks selleni, et ta tõstab hinda. Seega kanduksid selliselt kantud kulud üle tarbijatele tervikuna.

57. Siiski ei ole selge, kas nõue „tasuta“ tähendab, et tarbijal on pelgalt õigus kauba lepinguga vastavusse viimisega seoses tekkivate kulude hüvitamisele või on tal õigus saada parandusmeede ilma mingite omapoolsete (rahaliste või muude) kuludeta.

58. Usun, et vastus sellele küsimusele peitub kahes teises nõudes, mis on sätestatud direktiivi artiklis 3.

b) Nõue viia kaup lepinguga vastavusse mõistliku aja jooksul

59. Artikli 3 lõike 3 kolmandas lõigus on samuti sätestatud, et parandamine või asendamine peab toimuma mõistliku aja jooksul. See nõue on seotud liidu seadusandja tahtega, et tarbija ja müüja vahelised probleemid saaksid lahendatud kiiresti ja sõbralikult. [19]

60. Kauba kättesaadavaks tegemine müüja tegevuskohas võib teatavatel asjaoludel tagada kiire parandamise või asendamise. Niisugustel asjaoludel võib minna palju aega selleni, kui müüja saab korraldada ülevaatamise kauba asukohas või korraldada nende veo müüja tegevuskohta, eriti kui müüja tegevuskoht asub teises riigis.

61. Teisest küljest, kui müüjal juba on kauba asukohas olemas logistikavõrk kaupade veoks, võib olla müüja jaoks kiirem ja kulutõhusam kas vaadata kaubad üle nende asukohas või korraldada nende vedu.

62. Kui lähtuda ainult otstarbekusest, näib seega, et koht, kus kaup tuleb lepinguga vastavusse viimise eesmärgil kättesaadavaks teha, oleneb iga juhtumi asjaoludest.

17 Vt 16. juuni 2011. aasta kohtuotsus Gebr. Weber ja Putz, C-65/09 ja C-87/09, EU:C:2011:396, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika.

18 Vt direktiivi artikli 3 lõike 3 teine lõik ja selle kohta ka 17. aprilli 2008. aasta kohtuotsus Quelle, C-404/06, EU:C:2008:231, punkt 42. Vt samuti 16. juuni 2011. aasta kohtuotsus Gebr. Weber ja Putz, C-65/09 ja C-87/09, EU:C:2011:396, punkt 58.

19 Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepanek: direktiiv tarbekaupade müügi ja sellega seotud garantiide kohta, lk 14 ja 15.

c) Nõue, et kaup tuleb lepinguga vastavusse viia ilma märkimisväärsete ebamugavusteta tarbijale

63. Kolmanda artikli 3 lõikes 3 sätestatud nõude kohaselt tuleb viia kaup lepinguga vastavusse ilma märkimisväärsete ebamugavusteta tarbijale. Märkimisväärse ebamugavuse määratlemisel võetakse arvesse kauba laadi ja eesmärki, milleks tarbija kaupa vajas. [20]

64. Seetõttu ei saa valida kohta, kus kaup tuleb lepinguga vastavusse viimiseks kättesaadavaks teha (tagantjärele täitmise koht) nii, et sellest tekiks tarbijale märkimisväärseid ebamugavusi. *Argumentum a contrario* alusel saab järeldada, et tarbija peab siiski taluma vähe olulisi või väikesi ebamugavusi kaupade parandamisel või asendamisel. Artikli 3 lõike 3 kolmanda lõigu sõnastusest tuleneb, et hinnates, kas miski kujutab või ei kujuta endast tarbija jaoks märkimisväärset ebamugavust, tuleb arvesse võtta kauba laadi ja eesmärki, milleks tarbija kaupa vajas.

65. Kohtuasjas Gebr. Weber ja Putz märkis Euroopa Kohus, et võttes arvesse direktiivi eesmärgiks olevat kõrgetasemelist tarbijakaitset, ei saa tõlgendada väljendit „ilma märkimisväärsete ebamugavusteta tarbijale“ kitsendavalt. [21]

66. Esmapilgul võib see avaldus tunduda mõnevõrra vastuoluline. Näib, et ebamugavust *märkimisväärseks* kvalifitseerides tahtis liidu seadusandja kehtestada sedalaadi ebamugavustele, mida tarbijal võib olla vaja taluda, üpris kõrge künnise. Selle väljendi laialt tõlgendamine aga toob künnise allapoole.

67. Minu arvates tuleb selle väljendi tõlgendamisel tasakaalustada huvi kaitsta tarbijaid huviga mitte võtta liidu seadusandja kehtestatud tingimuselt toimet. Seepärast usun, et igal juhul, isegi kui võtta arvesse Euroopa Kohtu seisukohta kohtuasjas Gebr. Weber ja Putz, ei saa see väljend viia ainult tarbija huve soosiva tõlgenduseni. Eriti on see nii, kui arvestada direktiivi eesmärki luua õiglane tasakaal ühelt poolt tarbija huvide ja teiselt poolt müüja majanduslike kaalutluste vahel.

68. Niisiis olen arvamusel, et kui koormus on selline, et see takistab tarbijat tema õigusi realiseerimast, esineb tarbija jaoks märkimisväärne ebamugavus. [22] Ent nagu ka muude liidu tarbijaõiguse aktide puhul, ei saa rajada hinnangut sellele, mis võib takistada individuaalset tarbijat tema õigusi realiseerimast. Selle asemel tuleb hinnangus lähtekohaks võtta objektiivne standard, s.o keskmist tarbijat takistav koormus. [23]

69. Selleks et tagada kiire parandamine või asendamine, võib keskmine tarbija olla valmis korraldama kõnealuse kauba saatmise müüja tegevuskohta või tegema selle kättesaadavaks lähedal asuvas teeninduspunktis. See aga oleneb üldiselt kauba laadist. Kui kõnealune kaup on pigem kompaktne ja seda saab kergesti tavalise postiga saata, võib eeldada, et kauba kättesaadavaks tegemine müüja tegevuskohas ei tekita tarbijale märkimisväärseid ebamugavusi. Seevastu kui kaup on suuremõõtmeline või eeldab muul viisil erikäitlemist, on ise saatmise korraldamine tarbijale rohkem vastumeelt.

70. Seega näib, et see, kus kaup tuleb direktiivi artikli 3 lõike 3 nõuete täitmise eesmärgil kättesaadavaks teha, oleneb iga juhtumi asjaoludest.

71. Igal juhul kehtivad need kaalutlused kaugmüügist ostetud kauba kohta. Kui tarbija ostis kauba müüja tegevuskohas ja kui kaup pealegi ei eelda erilist paigaldamist, võib minu arvates eeldada, et kauba kättesaadavaks tegemine müüja tegevuskohas ei kujuta endast tarbijale märkimisväärset ebamugavust.

20 Vt direktiivi artikli 3 kolmas lõik.

21 Vt 16. juuni 2011. aasta kohtuotsus Gebr. Weber ja Putz, C-65/09 ja C-87/09, EU:C:2011:396, punkt 53.

22 Vt 16. juuni 2011. aasta kohtuotsus Gebr. Weber ja Putz, C-65/09 ja C-87/09, EU:C:2011:396, punkt 46.

23 Vt selle kohta nt 25. juuli 2018. aasta kohtuotsus Dyson, C-632/16, EU:C:2018:599, punkt 56 (mis käsitleb ebaausaid kaubandustavasid), ja 20. septembri 2017. aasta kohtuotsus Andriciuc jt, C-186/16, EU:C:2017:703, punkt 47 (mis käsitleb ebaõiglasi lepingutingimusi).

d) Lisamärkused

72. Võib argumenteerida, et kui rajada see, kus kaup tuleb parandamise või asendamise eesmärgil kättesaadavaks teha, asjaoludel põhinevale hinnangule, ei teki sellest kuigi palju õiguskindlust. Võib olla juhtumeid, kus ei ole algusest peale selge, kus kaup tuleb lepinguga vastavusse viimise eesmärgil kättesaadavaks teha.

73. Siiski võib kindlustunnet laiendada meetmetega, mida võtavad müüjad või liikmesriigid.

74. Esiteks võivad müüjad tarbijate rahulolu, aga ka kauba lepingule mittevastavuse küsimuste kiire ja sõbraliku lahendamise huvides vabatahtlikult osutada teatavaid müügijärgseid teenuseid (nagu defektsete majapidamisseadmete ülevaatamine tarbija elukohas või kauba tagasisaatmiseks ette nähtud postietiketid). Õigupoolest on see mõnes õiguskorras juba nii korraldatud.

75. Teiseks, kuna direktiiv on minimaalse ühtlustamise meede ja jätab liikmesriikidele mõningase kaalutlusruumi, võivad nad oma riigisisestes õigusnormides määrata kindlaks koha, kus kaup tuleb lepinguga vastavusse viimise eesmärgil kättesaadavaks teha, võttes arvesse artikli 3 lõike 3 nõudeid. Samuti võivad liikmesriigid direktiivi artikli 8 lõike 2 kohaselt alati vastu võtta või säilitada rangemaid sätteid, et tagada tarbijate kaitstuse kõrgem tase. Seega võivad liikmesriigid õiguskindluse huvides vastu võtta erinorme teatavat liiki kaupade suhtes.

76. Kokkuvõttes teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata esimesele, teisele ja kolmandale eelotsuse küsimusele selliselt, et direktiivi artikli 3 lõike 3 kolmandat lõigu tuleb tõlgendada nii, et koha, kus tarbija peab kauglepingu kohaselt ostetud kauba parandamise või asendamise eesmärgil ettevõtjale andma, määrab kindlaks liikmesriigi kohus, võttes arvesse kõiki tema menetluses oleva juhtumi olulisi asjaolusid. Seejuures peab koht, kus kaup tuleb kättesaadavaks teha, olema selline, mille puhul on võimalik tasuta parandamine või asendamine mõistliku aja jooksul ja ilma märkimisväärsete ebamugavusteta tarbijale, võttes arvesse kauba laadi ja eesmärki, milleks tarbija seda kaupa vajas.

77. Juhuks kui eelotsusetaotluse esitanud kohus järeldab, et käesolevas asjas peab tarbija tegema kõnealuse kauba kättesaadavaks müüja tegevuskohas, käsitlen järgnevalt küsimust, kas tarbijal on õigus saada tekkida võivate saatmiskulude katteks ettemakse.

3. Kas „tasuta parandamise“ nõue annab tarbijale õiguse saada ettemakse saatmiskulude eest?

78. Neljandas eelotsuse küsimuses palub liikmesriigi kohus Euroopa Kohtul käsitleda küsimust, kas müüja peab „tasuta parandamise“ nõudest tulenevalt tegema ettemakse, et katta saatmiskulud, mis võivad tarbijal tekkida kauba müüjale kättesaadavaks tegemisel.

79. Mõiste „tasuta“ on direktiivi artikli 3 lõikes 4 määratletud nii, et see viitab „kauba lepinguga vastavusse viimisel tekkivatele kuludele, eelkõige posti-, tööjõu- ja materjalikuludele“. Nagu Euroopa Kohus oma otsuses Quelle juba märkis, on see loetelu näitlik ja mitte ammendav, kuna liidu seadusandja kasutas määrsõna „eelkõige“.[24]

80. Artikli 3 lõikest 4 selgub, et igal juhul ei pea tarbija kandma kulusid, mis tekivad lepingule mittevastava kauba saatmisest tagasi müüjale. Ent nagu käesoleva ettepaneku punktis 57 on mõista antud, ei ole selle sätte põhjal sama selge, kas nõue „tasuta“ hõlmab tarbija õigust pelgalt kauba lepinguga vastavusse viimisest tekkivate kõikide kulude hüvitamisele või hoopis seda, et tarbijalt ei tohi selle protsessi käigus isegi ajutiselt nõuda rahalist panust.

24 Vt 17. aprilli 2008. aasta kohtuotsus Quelle, C-404/06, EU:C:2008:231, punkt 31.

81. Kohtuotsuse Gebr. Weber ja Putz põhjal näib, et Euroopa Kohus on kaudselt nõustunud viimati kirjeldatud tõlgendusega.[25] Samuti märkis Euroopa Kohus selles otsuses, et nii direktiivi sõnastusest kui muu hulgas ka selle asjakohastest ettevalmistavatest materjalidest tuleneb, et liidu seadusandja kavatsuse kohaselt on kauba „tasuta“ lepinguga vastavusse viimine müüja poolt kõnesoleva direktiiviga tagatud tarbijakaitse oluline osa. Müüjal lasuv kohustus lepingule mittevastav kaup parandamise või asendamise teel „tasuta“ lepinguga vastavusse viia on suunatud tarbija kaitsmisele võimalike rahaliste kohustuste eest, mis võiksid takistada sellise kaitse puudumise korral tarbijat tema õigusi realiseerimast.[26]

82. Sellest võiks järeldada, et tarbijale tuleb alati teha saatmiskulude ettemakse.

83. Ent direktiivi eesmärk ei ole ainult tarbija huvide kaitse. Direktiivi eesmärk on ka tasakaalustada need huvid müüja majanduslike kaalutlustega. Peale selle soosib direktiiv kauba lepingule vastavusega seotud küsimuste kiiret lahendamist.

84. Saatmiskulude ettemakse müüja poolt pikendab alati aega, mida on vaja kauba lepinguga vastavusse viimiseks. Peale selle võib saatmiskulude ettemakse asetada müüjale põhjendamatu halduskoormuse. Iseäranis on see nii, kui ülevaatamisel selgub, et kõnealusel kaubal ei olegi puudusi.

85. Seepärast usun, et direktiivi alusloogikaga on kooskõlas see, kui tarbijad peavad esialgu ise maksma saatmiskulud, et kauba saaks müüja tegevuskohas üle vaadata või lepinguga vastavusse viia. Euroopa Kohtu praktika kohaselt aga ei tohi saatmiskulud olla nii suured, et kujutada endast rahalist koormust, mis takistab tarbijaid nende õigusi realiseerimast.

86. Kas see künnis on ületatud või mitte, tuleb minu arvates kindlaks määrata iga juhtumi kõikide asjaolude põhjal, võttes arvesse niisuguseid tegureid nagu saatmiskulude summa, kauba väärtus ja võimalikud heastamisvahendid, kui müüja esialgu makstud kulusid ei hüvita.

87. Sellepärast teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata neljandale eelotsuse küsimusele nii, et direktiivi artikli 3 lõike 3 esimese lõiguga koostoimes artikli 3 lõikega 4 ei ole vastuolus see, kui tarbija peab esialgu ise maksma kauba välja- ja/või tagasisaatmiskulud, niikaua kui see ei kujuta endast rahalist koormust, mis takistab tarbijat tema õigusi realiseerimast.

4. Millal on tarbijal õigus leping tühistada?

88. Viies ja kuues eelotsuse küsimus puudutavad olukordi, kus tarbijal võib olla õigus leping tühistada, kui kaup lepingule ei vasta. Nimelt on küsimus selles, kas tarbija, kes on kõigest teatanud müüjale, et kaup lepingule ei vasta, kuid kes ei ole kaupa müüja tegevuskohas kättesaadavaks teinud ega teinud ka sellekohast ettepanekut, võib direktiivi artikli 3 lõikele 5 tuginedes lepingu tühistada.

89. Direktiivi artikli 3 lõike 5 kohaselt on tarbijal õigus nõuda hinna alandamist või lepingu tühistamist esiteks juhul, kui parandamine või asendamine on võimatu või kui see kujutaks endast müüjale põhjendamatut koormust, teiseks juhul, kui müüja ei ole kaupa mõistliku aja jooksul parandanud ega asendanud, ja kolmandaks juhul, kui müüja ei ole kohaldanud parandusmeedet tarbijale märkimisväärseid ebamugavusi põhjustamata. Samuti ei laiene õigus leping tühistada olukordadele, kui lepingule mittevastavus on väike.[27]

25 Vt 16. juuni 2011. aasta kohtuotsus Gebr. Weber ja Putz, C-65/09 ja C-87/09, EU:C:2011:396, punkt 61.

26 Vt 16. juuni 2011. aasta kohtuotsus Gebr. Weber ja Putz, C-65/09 ja C-87/09, EU:C:2011:396, punkt 46 ja seal viidatud kohtupraktika.

27 Vt direktiivi artikli 3 lõige 6.

90. Seega on artikliga 3 kehtestatud selges hierarhilises järjekorras õiguskaitsevahendid, millele tarbijal on õigus, kui kaup lepingule ei vasta. Lepingu tühistamine asub selles hierarhias viimasel kohal. On selge, et direktiiv soosib lepingu täitmist mõlema lepingupoole huvides.[28]

91. Seepärast olen arvamusel, et lepingu tühistamise võimalust tuleb tõlgendada kitsalt.

92. Kuna direktiiviga on püütud säilitada teatavat tasakaalu eri lepingupoolte kohustuste vahel,[29] tulenevad direktiivi artiklist 3 teatavad kohustused nii tarbijale kui ka müüjale, kui kaup lepingule ei vasta.

93. Ühelt poolt peab tarbija andma müüjale piisava võimaluse kaup lepinguga vastavusse viia. Selleks on vaja aktiivset tegutsemist tarbija poolt. Kõigepealt peab tarbija olema müüjale teatanud kauba lepingule mittevastavusest ja sellest, millise parandusmeetme ta on direktiivi artikli 3 lõike 3 alusel valinud (parandamise või asendamise). Peale selle peab tarbija lepingule mittevastava kauba müüjale kättesaadavaks tegema.

94. Teiselt poolt peab müüja kauba mõistliku aja jooksul parandama või asendama ilma märkimisväärsete ebamugavusteta tarbijale. Müüja võib sellest keelduda vaid siis, kui see on võimatu või põhjendamatu.[30]

95. Tarbija võib hinna alandamist või lepingu tühistamist nõuda vaid siis, kui müüja ei täida artiklist 3 tulenevaid kohustusi. Nagu eespool mainitud, ei ole lepingu tühistamine üldse võimalik juhul, kui lepingule mittevastavus on väike.

96. Käesolevas asjas tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtul lahendada küsimus, kas tarbija on täitnud artiklist 3 tulenevad kohustused ja võib seega lepingu tühistada, kui ei ole selge, millises kohas tuleb kaup lepinguga vastavusse viimise eesmärgil kättesaadavaks teha.

97. Amtsgericht Norderstedti (Norderstedti esimese astme kohus) eelotsusetaotlusest ei selgu kõik tarbija ja müüja vahelise suhtluse üksikasjad. Näib siiski, et pooled ei arutanud, kus tuleb kaup lepinguga vastavusse viimise eesmärgil kättesaadavaks teha. Kohtutoimikust nähtub, et tarbija nõudis kõigest kauba lepinguga vastavusse viimist tema elukohas. Müüja jällegi märkis alles eelotsusetaotluse esitanud kohtu menetluses esimest korda seda, et kaup oleks tulnud kättesaadavaks teha tema tegevuskohas.

98. Mulle näib, et tarbija on seega omapoolsed artiklist 3 tulenevad kohustused täitnud. Nagu Euroopa Kohus oma otsuses Faber märkis, ei saa tarbijale sellega pandud kohustus olla laiaulatuslikum kui müüjale lepingule mittevastavuse esinemisest teatamine. Arvestades nõrgemat positsiooni, milles on tarbija võrreldes müüjaga kauba omadusi puudutava teabe osas ja kauba seisundi suhtes müügi hetkel, ei saa tarbija olla kohustatud ka märkima ära täpset põhjust, miks on kaup lepingule mittevastav.[31]

99. Seevastu näib eelotsusetaotluse esitanud kohtu antud teabe põhjal, et müüja ei ole omapoolseid artiklist 3 tulenevaid kohustusi täitnud. Minu arvates kaasneb kohustusega teostada parandusmeede mõistliku aja jooksul see, et ka parandusmeetme jaoks vajalikud sammud peavad olema astutud mõistliku aja jooksul, eeldusel et tarbija on selgelt teatanud kauba lepingule mittevastavusest, sealhulgas teatanud teatavad andmed seoses kõnealuse kauba laadi, kokkulepitud lepingutingimuste ja sellega, kuidas väidetav lepingule mittevastavus ilmnes.[32]

28 Vt selle kohta ka 16. juuni 2011. aasta kohtuotsus Gebr. Weber ja Putz, C-65/09 ja C-87/09, EU:C:2011:396, punkt 72.

29 Euroopa Parlamendi ja nõukogu ettepanek: direktiiv tarbekaupade müügi ja sellega seotud garantiide kohta, lk 7.

30 Vt direktiivi artikli 3 lõige 3.

31 Vt selle kohta direktiivi artikli 5 lõige 2 koostoimes põhjendusega 19. Vt samuti 4. juuni 2015. aasta kohtuotsus Faber, C-497/13, EU:C:2015:357, punktid 62 ja 63.

32 Vt selle kohta 4. juuni 2015. aasta kohtuotsus Faber, C-497/13, EU:C:2015:357, punkt 63.

100. Nendel asjaoludel, olukorras, kus müüja jääb tarbijaga suheldes pelgalt seisukohale, et kõnealune kaup vastab lepingule, ega astu mingeid samme kauba ülevaatamisekski, tuleb see võrdsustada täieliku tegevusetusega ja see ei saa kujutada endast direktiivi artikli 3 tingimuste täitmist. Müüja vähim kohustus on mõistliku aja jooksul tarbijale teatada, kus tuleb kaup lepinguga vastavusse viimise eesmärgil kättesaadavaks teha. Kuna müüja tegutseb oma majandus- või kutsetegevuse käigus, on tõenäolisem, et tema teab, kus tuleb kaup lepinguga vastavusse viimise eesmärgil kättesaadavaks teha.

101. Seega tuleb eelotsusetaotluse esitanud kohtu menetluses oleva juhtumi puhul pidada tähtaega, mille jooksul kaup oleks tulnud lepinguga vastavusse viia, alanuks.

102. Direktiivi artiklist 3 tulenevate mis tahes õiguste teostamine eeldab aga tingimata seda, et kaup üleandmise ajal lepingule ei vasta. Kuna direktiivi kohaselt eeldatakse kauba lepingule vastavust,[33] tuleb enne, kui tarbija saab lepingu tühistada, ikkagi tõendada, et kaup tegelikult lepingule ei vasta[34].

103. Seepärast tuleb viiendale ja kuuendale eelotsuse küsimusele vastata, et tarbijal on õigus tarbekauba müügileping tühistada, kui müüja ei ole astunud samme direktiivi artikli 3 lõikes 3 ette nähtud parandusmeetmete võtmiseks ja sealhulgas ei ole andnud teavet selle kohta, kus tuleb kaup lepinguga vastavusse viimise eesmärgil kättesaadavaks teha, välja arvatud juhul, kui lepingule mittevastavus on väike või tõendamata.

IV. Ettepanek

104. Eespool esitatud kaalutlustel teen Euroopa Kohtule ettepaneku vastata Amtsgericht Norderstedti (Norderstedti esimese astme kohus, Saksamaa) küsimustele järgmiselt:

Euroopa Parlamendi ja nõukogu 25. mai 1999. aasta direktiivi 1999/44/EÜ tarbekaupade müügi ja nendega seotud garantiide teatavate aspektide kohta artikli 3 lõike 3 kolmandat lõiku tuleb tõlgendada nii, et koha, kus tarbija peab kauglepingu kohaselt ostetud kauba parandamise või asendamise eesmärgil ettevõtjale andma, määrab kindlaks liikmesriigi kohus, võttes arvesse kõiki tema menetluses oleva juhtumi olulisi asjaolusid. Seejuures peab koht, kus kaup tuleb kättesaadavaks teha, olema selline, mille puhul on võimalik tasuta parandamine või asendamine mõistliku aja jooksul ja ilma märkimisväärsete ebamugavusteta tarbijale, võttes arvesse kauba laadi ja eesmärki, milleks tarbija seda kaupa vajas.

Direktiivi 1999/44 artikli 3 lõike 3 esimese lõiguga koostoimes artikli 3 lõikega 4 ei ole vastuolus see, kui tarbija peab esialgu ise maksma kauba välja- ja/või tagasisaatmiskulud, niikaua kui see ei kujuta endast rahalist koormust, mis takistab tarbijat tema õigusi realiseerimast.

Direktiivi 1999/44 artikli 3 lõike 3 kolmandat lõiku koostoimes artikli 3 lõikega 5 tuleb tõlgendada nii, et tarbijal, kes on müüjale puudusest teatanud, on õigus leping tühistada, kui müüja ei ole astunud samme direktiivi 1999/44 artikli 3 lõikes 3 ette nähtud parandusmeetmete võtmiseks ja sealhulgas ei ole andnud teavet selle kohta, kus tuleb kaup lepinguga vastavusse viimise eesmärgil kättesaadavaks teha, välja arvatud juhul, kui lepingule mittevastavus on väike või tõendamata.

33 Vt direktiivi artikli 2 lõige 2.

34 Vt 4. juuni 2015. aasta kohtuotsus Faber, C-497/13, EU:C:2015:357, punkt 52.